

Zuzana Valachová (Suzan Loren)

*Gymnázium Andreja Vrábla
Kalinčiakovo 273, Levice*

Chodím na gymnázium, som z okolia Levíc, pričom samotné Levice poznám lepšie ako väčšina obyvateľov mesta..., veľmi rada by som išla študovať tvorivé písanie a publicistiku. Tento odbor je iba v Prahe, čo ma mrzí, lebo som chcela ostať na Slovensku. Ak by sa mi toto nepodarilo, tak sa prihlásim na žurnalistiku tu na Slovensku (vyhýbam sa Ružomberku :)).

Mnohí dospelí fungujú na princípe - iným radím, sám si bez rád vystačím

Momentálne som silne ovplyvnená emóciami, čo sa mi nezdá vhodné. Ale čo narobím! Ani nadávať nesmiem. Asi budem dosť konkretizovať, ale v okolí každého z nás sa zrejme nájde niekto podobný, tak si to aplikujte, prosím, na neho. Odkaz dospelým. Áno, tam som sa chcela dostať. Z mojich postrehov, zážitkov z každodenného života usudzujem, že je oveľa lepšie spáchať samovraždu, ako sa niekedy stať dospelou.

Čo ma hnevá na dospelých? Povedala by som, že je tu zopár podstatných vecí. Začnem tou najpodstatnejšou podstatou problému. Nevieť ako vás, ale mňa

ide rozhodiť, keď mi niekto rozpráva, ako mám žiť a popritom si nevie zorganizovať vlastný život. Na jeho mieste by som najskôr porozmýšľala, ako si vlastne organizujem, rozumej žijem, ten svoj život. A tu som pri koreni ďalšieho problému. Pozri sa najprv na seba. Úprimne, kto to naozaj dokáže? Netvrďím, že nikto, osobne poznám aj takých ľudí. Tí sa však v tom mizivom percente strácajú niekde na ťažko dosiahnuteľnom cípiku evolúcie. Radšej byť lenivý a slepý alebo aspoň krátkozraký, ako sa pozrieť na seba, vlastne do seba a pohnúť svedomím, že áno.

Mnohí dospelí fungujú na princípe – iným radím, sám si bez rád vystačím. Takto vzniká mnoho zbytočných konfliktov. Nevieť, či to poznáte. Chodila som s jedným chalanom, mal 20, teda už bol dospelý. A večný optimista to bol...

Dnes chce spáchať samovraždu. Dala som sa s ním dokopy napriek tomu, že som ešte nemala urovnané vzťahy z minulosti. Počas celého nášho vzťahu mi radil, ako a čo mám robiť, aby som zabudla na predošlý vzťah. Mám vraj prestať na to myslieť a ísť vpred. Jeho optimizmus bol v tomto smere takmer nekonečný. Prejavilo sa to najmä potom, ako som sa s ním rozišla a plynulým tempom prešla len do priateľstva. Najprv to bolo fajn, ale potom začali jeho depresie. Včera som z neho vytiahla, že kvôli nášmu rozchodu. Tuším to bral vážnejšie ako ja. Musím prestať s nedospelými začiatočníkmi... Napísal mi, ako sa cíti zle, aký je svet zlý a dnes je z neho takmer večný pesimista. Toto „takmer“ sa ešte len prejaví.

Ja teraz budem zlá, ale smejem sa na tom celom nedospelom probléme. Vlastne sa smejem aj na seba, a na každom, kto má podobné stavy. City nás raz odpália tak, že nebudeme schopní plnohodnotne nadviazať ďalší vzťah a zo sladkých rečičiek sa budeme smiať ako ja teraz na tomto rozchode.

Odkaz pre teba, môj priateľ: „Nikdy nedávaj rady o niečom, čo si nezažil, lebo teraz si sa chytil do pasce a sám si zistil, ako málo pre teba tie rady znamenajú. Ak by som mohla, tak ťa objímam a posadím na rýchlovlak do budúcnosti. Usmejem sa, zakývam ti a v duchu poprajem veľa šťastia. Ak by sa dalo, tak ti pošlem všetku silu ísť vpred a tešiť sa z ďalších skúseností, akú len mám. Teraz si už ale budeš dávať

pozor, keď budeš rozdávať rady o niečom, čo nepoznáš?

Nie zlomyseľne, ale s dobrým úmyslom a malou škodoradostou som ti ukázala, ako sa cíti ten, čo rady prijíma. Neboj sa, na trochu psychickej bolesti nezomrieš, len ťa postrčí iným smerom vnímania.“

Späť k odkazom.

Bože, keby by som mohla nadávať! A keby bolo počuť, ako pri písaní tohto textu kričím, tak by som to sem vložila, ale je to nemožné.

To, čo by som chcela dospelým odkázať, je tak hlboko vo mne, že neviem, či všetko zo seba vydám. Sú v tom obsiahnuté všetky moje prosby, náreky, želania, nadávky, bolesť, strach, smútok, beznádej. Najviac sa cítim podrazená zo strany mojich rodičov. Oni ma vychovávali tak, aby som videla rodičov ako bohov, lenže ja starnem a kruto si uvedomujem, že od bohov majú ďaleko. Zisťujem, že sú možno oveľa nedokonalejší ako ja. Aj oni patria k tým, ktorí mi vravia – pozri sa na seba a až potom na ostatných. V živote som ale nevidela, nezažila, že by sa vôbec zamysleli nad sebou.

Môj otec sa hrá na „Bossa“, a tak pomenoval aj svoj účet na počítači. Dorazilo ma, keď som zistila, že má heslo – Boss. Vtedy som si uvedomila, že ten človek je nechutný. Je veľmi zlý a agresívny. Vďaka nemu nenávidím ľudí ako on. Mňa to veľmi trápi, lebo on ma učil vidieť ho ako „Bossa“, ale dnes už viem, že si to u mňa pokazil sám svojimi „múdrymi slovami“. Keď som bola malá, a vlastne až donedávna, robil v zahraničí a chodil domov na víkend raz za mesiac. Potom zrazu niekedy v mojej 14 prišiel ku mne a začal mi rozprávať, aká som nedokonalá, ako by som sa mala správať, čo by som mala robiť. To,

čo mi hovoril, boli, dnes už viem, absurdnosti. On si, ako som sa neskôr dozvedela, uvedomil, že urobil chybu v mojej výchove. To bol prvý krok k nášmu odcudzeniu, teda môjho od neho. Inak v ten rok oslavoval 40, tak si nahovárám, že mu len prepína ako bežnému človeku medzi 40 a 50. Ale nie všetko sa tým dá ospravedlniť. To nech odo mňa nechce. Denne si ma viac a viac od seba odháňa svojimi nezmyselnými požiadavkami. Chce, aby som mala lepšie vysvedčenie, ale kašle na to, že ja to chcem tiež a nepáči sa ani mne, aké ho mám v súčasnosti. Tak by som mala ísť na doučovanie, vravím mu, nie? To mi vraj nezaplátí. Tak aspoň internet! Ani ten mi netreba, odpojil ho, vlastne som zvedavá, cez koho pošlem tento text. Mám ísť vraj do knižnice. Nedá mi priestor na čítanie kníh. Vyhráza sa mi dokonca, že ak si nepolepším vysvedčenie, nechá ma preradiť na inú školu. Milé a absurdné zároveň!

Dost som rozmýšľala, ako veľmi ho vlastne nenávidím či ľúbim. Nie, on je pre mňa iba stranger, niekto, koho som možno v minulosti poznala ako veselého a pokojného človeka. Dnes je z toho istého človeka kopa nervov zameraná na iritáciu okolia, napchávanie sa od rána do večera za neustálej spoločnosti svojej mačky. Má to byť životel rodiny. Momentálne nezarába, tak ako životela beriem toho, kto ma živí, a to je mama. Jeho svet sa postupom času ohraničil len na materiálne, čo mi rád predhadzuje ako môj zásadný problém, lebo ja sa v materiáloch nevyžívam.

Nikdy som otca nechcela neznášať ani neakceptovať. Sám sa chcel hrať na Boha. Vybral si agresiu a nútil ma robiť, čo som nechcela, nútil ma počúvať, ako ma môže kedykoľvek vyhodit' z domu. Ako za nič nestojím a budem žiť z poslednej sociál-

nej podpory, lebo nemám šancu to nikam dotiahnuť. Ten človek mi chcel zobrať nádej a všetky ilúzie. Na nejaký čas sa mu to podarilo. A takmer sa mu podarilo aj vziať mi život.

Moja mama? Áno, najovplyvniteľnejšia žena pod slnkom. Necháva sa učiŕkať otcom. Ale má pravdu, koho nemôžeš poraziť, tak sa postav na jeho stranu a vyhral si. Nebolo by to zlé, keby odo mňa nežiadala samostatnosť a vytrvalosť v boji za seba! Aj to dokonca tak, že ma presviedča, ako s gymnázium nič nedosiahnem, mala som ísť na hotelovú školu. Neskoro!

Z gymnázia sa má ísť na výšku. Počas vianočných prázdnin prišla mama za mnou a začala mi rozprávať, že sa na vysokú nedostanem a pohotovo mi ponúkla náhradu, nejaké nadstavby, či čo. Tomu sa v mojej rodine hovorí morálna podpora. Ale tam som neskončila. Aktuálne ma aj babka presviedča, že tam, kde chcem ísť, ma nevezmú, lebo je tam nával.

A aké je to celé nedospelé urážajúce! Cítim sa, ako by ma moji rodičia chceli vyšachovať zo života. Koľkokrát som to chcela vzdať. Veď toto nemôžem vydržať donekonečna. Keď chcú byť strojmi bez citov, nech sú, ale ja s tým nič nechcem mať!

Odkaz mojim rodičom? Je ním iba moje kričanie na konci beznádeje a každodenných útrap, môj posledný výkrik.

„Ludia, uvedomte sa!!! Ja nie som hračka, som človek ako vy! Mám práva ako vy! To, že mám o 20 rokov menej ako vy, neznamená, že nie som schopná rozmýšľať, nie som ani neschopná žiť, nie som tu ani na vaše vybúrenie zlej nálady, ani na ponižovanie či vybíjanie komplexov z vašich chýb mladosti. Nie som váš otec ani matka, tak prečo to, čo vám porobili oni, vraciate mne? Prečo sa zriekate svojich

rodičovských povinností a už teraz ma odháňate? Ja raz odídem, áno, to spravím, ale nevrátim sa. Nebude dôvod. Vy ste mi vzali môj domov aj pocit bezpečia, rodiny, pri vás som osamelá a stratená! Neustále mi vravíte, akí ste zo mňa sklamaní, ale kedy si uvedomíte, aká som sklamaná ja z vás, ľudí, ktorí namiesto toho, aby ma podporovali, ma zatracujú?“

Obávam sa však, že sa raz zo mňa stane niekto podobný. Ja ale nechcem byť ako oni. Chcem vlastnému dieťaťu rozumieť. Mojím snom je, aby mi raz povedalo: „Bola si mojou najlepšou kamarátkou.“ Ak sa mi to podarí, tak až vtedy budem naozaj šťastná, že som dosiahla niečo skutočne dobré a hodné dospelého človeka. „Rodičia, prepáčte, ale vám takéto slová povedať nemôžem.“

Dlho som sa snažila zistiť, kedy je človek dospelý, lebo to, že mať 18 nestačí, vie už každý. Po hlbokých úvahách som prišla k jednému výsledku.

Podľa mňa sa dospelými stávame, keď si uvedomíme, akú zodpovednosť nesieme a akceptujeme ju. Zodpovednosť za seba, no neskôr aj za iných. Možno, že dospelosť je v inom. Ja som však zatiaľ prišla na toto. Tento fakt vylučuje ako dospelých väčšinu populácie do 26 rokov.

Chcela by som však niečo odkázať aj sebe. Dospelá vekom budem o necelé dva mesiace, tak hľadám môžem. Sama sebe chcem odkázať, aby som nepodľahla ná-

tlaku mojich rodičov. Viem, že utrpenie, ktoré mi spôsobujú, je už spolovice za mnou. Na vyšku pôjdem a hľadám ju aj skončím.

Každý z nás by si mal uvedomiť sám seba, svoje správanie a svoju silu, rovnako ako silu slov, ktoré denne vysloví. Mali by sme sa viac zamyslieť nad tým, kde začína naša cesta k uvedomeniu a vydať sa po nej. Podľa mňa je základ uvedomiť si, ako žijeme. Ako by sa to dalo, ak treba, do budúcnosti zmeniť. Teraz už viete, že ja ešte nemám pred sebou nič jasné, ale viem, že tam pred mnou je svetlo, ktoré nesmie zhasnúť, lebo ho udržujem na živu iba ja. Život nás učí všetkých, mňa, akou nebyť, niekoho, akým byť. Odvážna je aj samovražda, prečo nie? Môže byť aj nádherná, ale naozaj chcete zomrieť, kým ste sa nepresvedčili, že už každý, kto pri vás stál, odišiel? A nemali by to byť vaši rodičia? Aj ja som na svojich anjelov narazila náhodou. Boli tu, celý môj život, len som si ich ne všimla. No žiaľ, nie vo svojej rodine! Teraz sa mi zjavili a svietia mi na cestu, nemôžem to vzdať kvôli nim, lebo vo mňa veria. Aha, to je zase o zodpovednosti. Zodpovednosť za to, aby som nemusela ublížiť, keď mne už ublížené bolo.

Pozrite! Tam! Život nám uteká! Tak čo sedíte pri tomto texte? Treba naskočiť a nechať sa unášať životom vpred! Budúcnosť čaká. A buďte raz dobrými rodičmi, ktorí svojim deťom veria!